

Moje wspomnienia z wschodniej Polski
od 1912 r. do 1941 roku

© ARCHIWUM WSCHODNIE (1)

II/503 ±

Ojciec mój pochodził z powiatu bocheńskiego, Matka z bzeskiego. W 1912 roku Rodzice moi wyjechali do Stryja do wschodniej Galicji, gdzie Ojciec zaczął pracować w kolejniactwie. Gdy wybuchła pierwsza wojna światowa, Ojciec zabrano do austriackiego wojska. Walczył na południowym froncie i tam został ranny. Na początku 1918 roku powrócił do domu i z powrotem zaczął pracować w kolejniactwie. Tegoż roku w listopadzie nie mógł pracować, gdyż ukrywał się w piwnicy przed Ukraińcami. Po odzyskaniu Niepodległości przez Polaków podjął służbę w Polskich Kolejach Państwowych. W roku 1925 złożył podanie do Dyrekcji Kolei we Lwowie z prośbą o przeniesienie go do służby w Tarnowie. Chciał z rodziną zamieszkać w Szerepanowie koło Bzneska niedaleko Tarnowa rodzinnej wsi Matki i stąd dojeżdżać do pracy w Tarnowie. Z Dyrekcji otrzymał odpowiedź odmowną. Przełożony Ojciec w Stryju powiadał; tu na wschodzie Polski są potrzebni Polacy. Wobec tego Ojciec kupił plac pod budowę domu i w 2 lata potem z rodziną sprowadził się do zbudowanego własnego drewnianego domku. Żeby wybudować dom Ojciec pozyskiwał pieniądze w Dyrekcji Kolejowej, Komunalnej Kasie Oszczędności

oras w jeszcze innej instytucji udzielałcej
pożytek budującym się. Równocześnie z Ojcem
wybudował domek mój Strzyjek, który wrócił
z siedmioletniej rosyjskiej niewoli z Sybiru w 1921 roku
i został pomocnikiem maszynisty na P.K.P.

W 1928 roku Rodzice mieli już 6-cio-
dzieci, Troje starszych chodziło już do średnich
szkół. Siostra uczęszczała do prywatnego
gimnazjum, gdzie płacono miesięcznie 15 zł.
Dyrekcja kolejowa płacono szkole 30 zł miesięcznie
za dziecko kolejara. Bracia kształcili się
w Państwowym Gimnazjum. Czasem na półroczu
od wspina wynosiło 10 zł, a ze braci dobrane
się wzięli to mieli zniszkę.

Mieszkałiśmy w jednym pokoju z kuchnią.
Mieliśmy dwóch lokatorów, jeden za dwie
izby płacił 45 zł miesięcznie, drugi za jedną
25 złotych. Ojciec uważał, że pieniądze za
czynsz od lokatorów służyli zadłużenie
powstałe na budowę domu. Czynszem
wbrew oczekiwaniom po pewnym czasie czynsz
za wynajmowane mieszkania stawał się
mniejszy. Ludzie budowali się, było coraz
więcej mieszkań wolnych, w 1930-tym roku
już 4-ty starszego ode mnie rokiem chodziło
do gimnazjum. Warunki materialne Rodziców
były coraz gorsze, dzieci rosły, wydatki
powiększały się.

W między czasie Strzyjek mój został ranny w katastrofie kolejowej, ciągle chorował i w końcu posiadał na rentę. Sprzedał domek w Stryju i wyjechał z rodziną do Bzaska.

W 1931 r. najstarsza siostra zdała maturę. Szukała pracy, nie mogła jej znaleźć. Rodzice myśleli, że gdy zacznie pracować to pomoże finansowo, a tymczasem to nie spełniło się. Żeby mieć większą szansę zdobycia pracy siostra ukończyła w Krakowie nocny kurs pocztowy. I w roku 1933 zaczęła pracować na poczcie. Była to początkowo czteromiesięczna bezpłatna praktyka poza Stryjem. W tym samym roku najstarszy z braci zdał egzamin dojrzałości i również szukając pracy nie znalazł jej. Po nocnym pobycie w domu został powołany do podchorążówki. Wreszcie po bezpłatnej praktyce siostra pracowała za pieniądze i od czasu do czasu przysyłała Rodzicom kilkanaście złotych. Za takie pieniądze można było wtedy kupić w Stryju buciki dla któregoś z dzieci. W 1935 roku brat wyszedł z wojska i gdy siostra przyjechała na urlop, a potem wyjeżdżała do obecnego swego miejsca zamieszkania i miejsca pracy brat pojechał z nią. Tam początkowo brat pracował starszym w poczcie przy wyładowywaniu

statków. Po jakimś czasie też zaczął pracować
na polsku. Drugi brat z kolei w 1936 r. zdał
maturę i w jesieni poszedł do wojska. Po roku
wrócił i nadaremnie szukał pracy. W tym czasie
mieszkania lokatorskie staniały. Za to mieszkanie, za
które lokator dotychczas płacił 45 zł, obecnie Rodzice
dostawali od niego 20 zł, a za 1-dniową izbę tylko
10 zł. W dalszym ciągu Rodzice spłacali dług
zaciągnięty na budowę domu. Zylisny banko skromnie.
W 1938 r. najmłodszy z braci, ale starszy ode mnie
otrzymał świadectwo dojrzałości w gimnazjum.
Taki samo jak starsi od niego bracia został
powołany do wojska. Wreszcie po wielu miesiącach
szukania pracy średni brat zaczął pracować
w ubezpieczalni społecznej za 60 zł miesięcznie.
Było to na wiosnę w 1939 roku. W tym czasie
Rodzicom trochę lepiej było żyć, gdzieś dość olbrzymów
było już spłaconych. Te 60 zł brata przypisyli mi
do tego.

W sierpniu 1939 roku średni brat został
powołany na ćwiczenia wojskowe i gdy wybuchła
wojna został zamobilizowany, jak również
najstarszy brat oraz najmłodszy, który wówczas
z podchorążówki poszedł walczyć za Ojczyznę.
We wrześniu 1939 roku Ojciec wraz z kilkoma
koleżanami udał się na wieśkę przed Niemcami.
Poszedł do stacji Monasteryska, gdzie od

marszałka dowodził się że wojska nadzieckie
 przekroczyły granicę polską, wobec czego Ojciec wrócił
 do Strzyja. W tym czasie od strony zachodniej
 Polski jechały pociągi z uciekinierami przed
 nawałą hitlerowską. Dom nasz stał niedaleko
 stacji kolejowej w pobliżu linii kolejowych na
 Lwów, Chodorów i Drohobycz, mogliśmy zatem
 widzieć wszystkie pociągi jadące w kierunku tych
 miast. Raz pewnego nadjechał pociąg towarowy
 od strony Drohobysza prawie że pusty. Załadowie
 kilka osób w nim jechało. Po drodze był
 bombardowany przez lotnictwo niemieckie. Na
 linii kolejowej Strzyj - Drohobycz był przystanek
 kolejowy Gaje Wypine i tam właśnie z pociągu
 uciekali Polacy w las, gdy samoloty niemieckie
 ostrzeliwały uciekinierów z karabinów maszynowych.

Drugiego września po raz pierwszy Strzyj
 stał się celem bombardowań niemieckich. Była
 bombardowana stacja i środowisko miasta.
 Były ofiary w ludziach.

Po niedzielnym wrześniu weszli do nas
 Niemcy, ale na drugi dzień wojsko niemieckie
 cofnęło się by ustąpić miasto Strzyj armii
 nadzieckiej. Na miejsce na zere Strzyj odbyło
 się przyjacielskie spotkanie dwóch dowódców
 wojska niemieckiego i nadzieckiego.

Pod koniec października wrócił z wojenną

trójecki mój najmłodszy brat. Umrany był w cywilne
stare ubranie. Szedł od Hrubieszowa. Kilka miesięcy
po wybuchu wojny otrzymałismy list od dwóch
braci, którzy obecnie mieszkali u siostry Dzia
w powiecie łzeskim. Średniemu bratu zabranemu
do niewoli niemieckiej pod Lwowem udało się
ucieć z pociągu koto Bzaska.

Po wkroczeniu armii radzieckiej miasto zostało
udekornwane czerwonymi flagami oraz ogromnymi
portretami przywódców radzieckich. Dorywście zrobili
to nowe władze. Pod sklepami masowymi tems.
kooperatywanii tworzyły się kolejki. Sprzedawano
w nich po kilogramie mięki masem cukru do
tego masem trzeba było przymusowo kupić 1kg
chleba. Miejsca sprzedawcy były bardzo stromo
zaopatnione w inny towar. W wyobielonej
kooperatywie można było kupić tylko 1kg chleba.
Gdy kupowała jedna osoba z rodziny, drugiej już
nie sprzedano. Masem od 2-giej w nocy stało się
za chlebem. A za jednym kilogramem cukru to
mawet i od 19-tej wieczorem do 9-tej rano do
~~przez~~ czasu otwarcia kooperatywy. kto był
stały nie mógł stać w kolejce, musiał kupować
cukier "na posku" od takiego estowicka, który często
stawał w kolejce a potem sprzedawał cukier
po droższej cenie niż kupił. Zwykle po 5 rubli
za 1kg, a po pariskowej cenie cukier był

(4)

jedem rubel za 1 kg. Z mojej rodziny ja najmłodszy szłam
"po zakupy."

Gdy w listopadzie nadeszła rozsuła Rewolucji
Pańszczykowej przez trzy dni i trzy noce sprzedawano
cukier bez przerw, ale tylko po 1 kg. Można było
kilka razy wracać do kooperatywy i ciągle
wychodzić z kupionym 1 kg cukru. Najgorzej było
stać w kolejce w czasie mrozów. Bomba wtedy
marzła. Pamiętam jakby to było wczoraj. Drugiego
lutego 1940-go roku o szwartej rano poszłam
z bratem za chlebem. Od kooperatywy stało już
kilkanaście osób. Wprawdzie nie można było
stać 2-m osobom z rodziny za chlebem, ale
myśliliśmy że ekspedientka nie zauważy
podobieństwa rodzinnego między mną a bratem.
Kwesty, posmata zeszły podobieństwo i tylko
mnie sprzedała chleb. Od tego czasu chodziłam
już bez brata po chleb. Przed godziną ósmą
mądzekaty same, a ^{ma}żuch moja znajoma
z matką wśród pokupków. Pilnowało ich
2-ch żołnierzy radzieckich z ostrymi pikami.
"Dokąd jedziecie?" - zapytaliśmy znajomej.
"Na białe niechwieckie" - odpowiedziała mi
znajoma. Miał brata policjanta i to zadecydowało
ze siostrę i matkę wyrzucano na Sybir.
Brat nawet nie pracował przed wojną w Strogżu,
tylko gdzieś na Wołyniu. Tego dnia wyrzucano

teraz na Sybir moją koleżankę sąsiadkę wraz
z rodzicami. Ojciec jej był inżynierem. Jak się potem
okazało wiele rodzin polskich wywieziono. N.K.W.D.,
wtedy tej nocy z 1-go na 2-go lutego ze Strzyża.
Był to pierwszy wywóz obywateli polskich ze Strzyża
na Sybir. Aresztowano też już wielu Polaków.
W lutym został aresztowany mój sąsiad kolejarz.
W marcu 1940-go roku zostali aresztowani niektórzy
nauczyciele gimnazjalni a także koledy mego
najmłodszego brata. Brat pracował w kamieniołomach
w górach koło Szymonówka i codziennie pociągiem
dojeżdżał do pracy. Gdy się dowiedział o aresztowaniu
kolegów chodził marować do matki jednego kolegi,
który nie wrócił do Strzyża z wojny. Dwudziestego
maja bardzo padał deszcz. Brat przyszedł z pociągu
zmoczony deszczem i nie miał chęci iść na
nocleg do znajomej. Został w domu. Koło godziny
23-ciej przyszedł trzech żołnierzy N.K.W.D., kazali
się bratu ubrać i zabrali go ze sobą. Wielu
innych tej nocy aresztowano. Dziesiątego, 20-go
i 30-go każdego miesiąca można było podawać
paczki żywnościowe Polakom, którzy byli więzieni
w więzieniu przy ul. Hutorówki w Strzyżu.
Codziennie z koleżanką szłam powoli przed więzieniem,
koło którego wysoko na budce strażniczej stał
żołnierz nadbiecki z piką. Czasem przez okno
za kratami widziałam głowę więźnia. J raz
pewnego przechodząc usłyszałam okrzyk: „Mary!”

Zobaczyłam w oknie mego brata. Kilka razy jeszcze widziałam brata w oknie. Niemiec żołnierz na wanie kryształ podnosząc na mnie i na koleżankę, pikę. Pomyślny uśmiech. Coś tny razy przez pracownika więziennego milicjanta podałam bratu panke z żywnością. Wiele to ludzi stało pod więzieniem w dniu podawania panek. W 2 tygodniu dni coraz więcej ich przybywało. Pewnego razu widziałam brata jak siedzi między 2-ma milicjantami z przesłuchania z budynku N.K.W.D. Chciał sięgnąć twarz. Czwartym razem jak chciała podać bratu panke, milicjant jej nie przyjął mówiąc, że brat wyjechał do Kijowa.

Imenizywiście na stacji kolejowej stał długi pociąg towarowy z więźniami. Ja z moją koleżanką przesłam około kilku wagonów wymawiając głośno nazwiska i imię mego brata sądząc że może mnie mój brat z wagonu usłyszy. Wagony były zamknięte, małe okienka zakratowane a w nich głowy więźniów. Ale pod wpływem strachu z N.K.W.D.-owcy pilnujący tego pociągu mogą nas zamknąć zawrócić tył.

Jeszcze z początkiem czerwca 1940-go roku było takie ogłoszenie w Stropju, że kto pochopzi z zachodniej Polski może się zgłaszać do biura radzieckiego o pozwolenie na wyjazd w swoje

rozhimne strony. Moja Mama posłała do tego biura z prośbą o pozwolenie wyjazdu do rozhimnej swej miejscowości. Miała ze sobą dokumenty stwierdzające zamieszkanie w Strzyżu od 1912 roku. Otrzymała odpowiedź negatywną. Pracownik rozhimki ujrawszy dokumenty Mamę oznajmił: "Wy już do nas należycie, nie pozwolimy Wam wyjechać".

W nocy z 28-go na 29-go czerwca wszyscy ci, którzy byli zarejestrowani na wyjazd do zachodniej Polski do swych rozhimnych stron zostali przez N.K.W.D. wywiezieni w stronę przeciwną bo na Sybir. Byli to przede wszystkim uciekinierzy z zachodu z 1939-go roku.

Pod koniec 1940 roku Ojciec przepadł rentę. Przed komisją stojoną z trzech polskich lekarzy kolejowych skarżył się na silne bóle i zawroty głowy. Miał już 54 lata i wiele lat służby. Nie było dużo tej renty. Artykuły żywnościowe były bardzo drogie. Ok. 1kg stoniny "na parku" bo w kooperatywie jej nie było kosztował 120 rubli, a renta wynosiła sto kilkadziesiąt rubli. Mama w tym czasie często chorowała. Na wiosnę 1941-go roku zaczęłam pracować w sztabku jako niama. Pracowałam na trzy zmiany.

Nadszedł dzień 22 czerwca 1941 roku. Była to śluzna, pogodna niedziela. Popołudniem Ojciec

wyszedł z domu. Maria poszła do sąsiadki a ja do koleżanki tej sąsiadki. Koto godziny 17-tej Maria mnie zawołała żebym dała jej klucze od mieszkania, gdyż przyszli "goście". Byli to dwaj żołnierze z N.K.W.D. Jeden wszedł z nami do domu, drugi stał przy bramie wejściowej na podwórze. Ten, który był w mieszkaniu wypyttywał się o całą naszą robotę, w ogóle o wszystko co nas dotyczyło. Nawet zażądał pokazania zdjęć fotograficznych. Za jakiś niedługi czas nadzwał Ojciec. Gdy był w drzwiach mieszkania, N.K.W.D. - owice, me poruszył się mam porozgnać z Ojcem, powiedział "dawaj mi zad" i wypchnął Ojca z domu. Na drugi dzień dowiedziałem się, że wielu kolegów i innych Polaków aresztowano, między innymi maszyk dwóch sąsiadów, którzy byli pracownikami w warsztatach kolejowych. Jeden z nich był ojcem mojej koleżanki. Drugiej koleżanki ojciec maszynista kolejowy. Dwóch braci kolegów o nazwisku Kozut też aresztowano i jeszcze wielu kolegów, których bliżej nie znam. Po koleżę Ojca pracującego w ruchu m. P. K. P. N. K. W. D. przychodzilo ai 3 razy, a że go nie było w domu to się uratował od więzienia i czegoś gorszego.

Aresztowano wtedy znajomego Zolubskiego, który w 1939 roku uciekł ze swego miejsca zamieszkania na Podolu przed Ukraińcami, którzy go chcieli zamordować. Ukrywał się u naszej znajomej a jego krewniej.

W czwartek 26-go czerwca 1941 roku o godzinie 13.20 szłam do mego pracy do żłobka. Gdy przechodziłam przez rampę kolejową obok torów na Ludw i Chodakow od strony stacji kolejowej i ulicę Kolejową nadjechało auto ciężarowe, na którym siedzieli mężczyźni ze schylnymi głowami. A na czterech rogach auta widać było żołnierzy N.K.W.D. z pikami do góry. Stałam na rampie. Chciało jechać auto za drugim. Na jedynym zobaczyłam mego Ojca ze schyloną głową. Jechało tych aut kilka z ulicy Kolejowej skręcając na ul. A. Fredny, jadać dalej.

W niedzielę 29 czerwca 1941 roku dzień był równie pogodny jak dzień 22 czerwca. Nie wiem dlaczego, ale wieczorem zamiast pójść się spać w swoim mieszkaniu, spałam z Matką i młodszą siostrą u naszej lokatorki. Była to noc niespokojna. Z daleka było słychać jakieś jakby grzmoty czy wybuchy. Poranku około piątej godziny usłyszałam za oknem głośne krzyki: "ludzie pomordowani w więzieniu w kanale lesa". To był głos naszej sąsiadki,

17

która już wiekhała o zamordowanych więźniach. Szybko ubrałam się i z maszą lokatorką poszliśmy pod więzienie. Zastaliśmy tam już dużo ludzi. Brama od podwórza więziennego była szeroko otwarta, drzwi w więzieniu postawione. Nie było widnie strażników pilnujących więzienia. Położyłam na podwórku przed otwartą wtaz kamatu. Zobaczyłam w nim trzy miesięczne głowy. Potem razem z lokatorką weszliśmy do więzienia, w którym już nikogo nie było. Lele były postawione. W jednej, w której było kilka uszywałek na podłodze przynęta różowa woda, było widnie ślady krwi, chusteczka, jakiś święty obrazek, kartka z książeczki do modlitwy. Ponieważ się to na tej podłodze zbrukanej ludzką krwią. Z dołu z ulicy było słychać okrzyki: "uciekajcie, więzienie jest podmianowane" Wiekliśmy z lokatorką.

Te wybuchy w nocy to było wysadzenie budynków oraz mostu na rzecie Strzyż.

Zobniemy nadzieekich już nie było w Strzyżu.

Tego samego dnia popołudniu na podwórku więziennym leżało kilkadziesiąt zamordowanych ludzi. Niektórzy z nich byli wyjęgnięci z kamatu. Leżała też dziewczyna w brązowym fartusku.

Dowiedziałam się później, że była strasza na trzy
miesiące więzienia za 3-krotne spóźnienie się do pracy
trzech dni w poniedziałek i wtorek nie było żadnej
władzy w Strypcu. W środę wkroczyło niemieckie wojsko.
W czwartek 3 lipca czy czwartego dokładnie nie pamiętam
odbył się popis ofiar stalinizmu. Trumny złote
z jasnych desek mężczyźni nieśli na ramionach,
kobiety nieśli wiece z szarfami o barwach
narodowych polskich biało-czerwonych, ukraińscy
o barwach żółto-niebieskich. Wśród zamordowanych
byli także Ukraińcy. Trumny złożono w jednej
wspólnej mogile na środku cmentarza.
W kilka dni potem krążyła pogłoska w mieście,
że 15 km od Strypca w miejscowości Piła
w trzech dołkach leżą zamordowani strypcy
więźniowie kolejarzy i inni ci którzy w czwartek
26-go czerwca zostali wyrzuceni z więzienia.
Jeśli to jest prawda to mój Ojciec leży tam
wraz z innymi kolejarzami.

W listopadzie 1941 roku przyjechał po nas
brat i 3-go grudnia 1941 r. przegналиśmy nasze
miasto niemieckie gady na zachód Polski
do niemieckich stron murów Rodniców.
Dobryk Rodniców drewniany obłamek tak z ciężkim
trudem zbudowany został na wschodzie.

Brat który był aresztowany przez N.K.W.D.
został w 1942 roku zwolniony a potem walczył

18

w Armii Polskiej pod dowództwem gen. Andersa.
Obecnie mieszka w Argentynie.

W 1975 roku odwiedziłam moje miasto
dzieciństwa. Gdy wróciłam do naszego domu,
gdzie mieszkali Ukraińcy, po przedstawieniu się
kim jestem rozptakutałam się.

"Wszystko bardzo płacze ze tym domem,
bo" każdemu kto tu mieszkał nie wiodło się
i ja też gdy tylko się sprawdziłam to stała
choruję."

Były to słowa wypowiedziane przez Ukrainkę
obecną mieszkankę mego rodzinnego domu.

Mama Nowak
39-200 Jędrzejów
ul. Strazińska 10/54

II/303

Gebica, 18.04.1991

Archiwum Wschodnie
Fundacja

© ARCHIWUM WSCHODNIE

w Warszawie

W związku z piśmie z dnia 10.04.1991 zgadzam się na włączenie moich wspomnień przekazanych na konkurs tygodnika „Kontakty” do dyspozycji Archiwum.

Parzej podaje nazwiska niektórych mieszkańców Strzysa represjonowanych przez Z.S.R.R.:

W październiku 1939r zostali aresztowani przez N.K.W.D.; dr. Wardel adwokat, przedwojenny członek K.P.P., Eugeniusz Hamulewicz. W lutym 1940r, aresztowany został mój sąsiad pracownik warsztatów kolejowych Szczudłowski. Byli wtedy aresztowani noworociele gimnazjalni, których nazwisk nie pamiętam. Aresztowany został kolega mego brata Leszek Arendawczyk.

Tegoż roku w lutym wywiezieni zostali do Z.S.R.R.; mój sąsiad inż. Till z żoną, synem i córką. Janina Garmowska z matką. Brat Janiny policjant z Wołynia został zamordowany w jednym z obozów. Mój znajomy Fatana osadnik z zachodniej Polski wraz z żoną i córką mieszkający na wsi koło Strzysa. Żona jego po wojnie wróciła do swej rodzinnej

miejsowości w powiecie bocheńskim. Byli też wywiezieni
p.p. Jabłoński, tylko nie pamiętam czy w lutowej
wydziale czy późnej.

W maju 1940 r. został aresztowany przez N.K.W.D.
mój 21-letni brat Stanisław. W 1941 roku aresztowano
moją siostrę i Bachmanową wraz z kilkumiesięcznym
synem. Wzięta do Strzyja w lecie 1941 r.

22-go czerwca 1941 r. N.K.W.D. - ziszi aresztowali
wielu mieszkańców Strzyja, wśród których byli kolejarze,
m.inn. mój 55-letni ojciec Jan Zachara będący już
na rencie kolejowej, Hlawarek, Tomuriski moi sąsiedzi
pracownicy warsztatów kolejowych, maszynista P.K.P.
Cwisiak, 2-ch braci kolejarzy o nazwisku Kozut,
jak również Zdebski lezionista, osadnik wojskowy
z Pabolca. Nie słyszałam żeby ktoś z w/w wnikł.
Po wkroczeniu Niemców do Strzyja z początkiem lipca 1941
rozszedła się w mieście pogłoska że w miejscowości Piła
oddalonej od Strzyja o 15 km znajdują się trzy
magazy a w nich więźniowie, wśród których byli też
kolejarze. Czy to prawda? do dzisiaj tego dnia
nie wiem.

Niedawno dowiedziałam się o Strzyżanach, którzy
zginęli w Z.S.R.R.; strzyjski starosta Stanisław Harmata
burmistrz Bolesław Kaim z żoną, były burmistrz Ojga,
dr. Wandel adwokat, dyr. gimnazjum Pawlik Jacek,
ks. Strusiński, dyr. żeńskiego gimnazjum Czeluży,

dr. Pelczar, Łopuszański Kazimierz por. Kaw. 22 puł.,
Wall Roman, Wall Konstanty, Majer Marek, Wojtowicz
Apolimowy, Sierkowski Lesz; Kostecki Zbigniew,
policjant Andrzej Łas, matczyno Stankowicz sędzia
Rybiński, por. Morzyński Leopold, por. Muszyński Józef,
elitytym Stanisław, ptk. 1-PAM Edward Peszkowski,
bracia Wierbicy, Szenker Jerzy; Wojtan Antoni,
Wienc Jan, p.por. Delinowski Jerzy, por. 1-PAM Jakowlew
Władysław, Zbigniew Semkowicz najlepszy kolega
gimnazjalny mego majstarszego brata Adama,
por. lotnictwa Hill Przemysław syn moich sąsiadów.
To jest wszystko co wiem o Polakach ze Strója.

W nawiązaniu przesyłam wypełnioną ankietę
o moim ip. Gm. Drugą wysłać do brata
Stanisława, który obecnie mieszka w miejscowości
Berasategui niedaleko Buenos Aires. Osiedliło
się tam wielu Polaków żołnierzy gen. Andersa, którzy
represjonowani przez Z.S.R.R. kuli się po wojnie
wrocili do kraju.

Nie wiem czy brat lubie mógł osobnie wypełnić
ankietę, gdyż nieodwrotnie miał operację serca.
Być może że za niego ankietę wypełni jego żona
Irena, która w lutym 1940 r. wraz z rodziną
była deportowana ze Lwowa do Z.S.R.R.

© ARCHIWUM WSCHODNIE
Maria Nowak
ul. Strazińska 10/54
39-200 Debica